

[Rahbæk Møller]

jagten på markedsandele. Men desværre er respekten for det værdifulde i vores fælles arv ikke dukket op igen. I stedet udsættes flere og flere mennesker for, at de simpelt hen nægtes en rimelig belåning af deres ejendomme.

Her i debatten i dag er det især landdistrikterne, der har været omtalt, og det er naturligt, for her er problemet størst, men jeg vil godt gøre opmærksom på, at der faktisk er andre steder, hvor der også er problemer. F.eks. har Håndværksrådet, som det også har været fremme i debatten, gjort mig opmærksom på, at kreditforeningerne er begyndt helt at nægte belåning af ejendomme til blandet bolig og erhverv. Der er mange erhverv, hvor denne ejendomstype er den gængse, og disse erhverv udsættes nu for, at normale ejerskifter er blevet umulige, at de hidtidige ejere forhindres i at trække sig tilbage og få deres opsparede midler frigivet til pensionering, og at nye forhindres i at etablere sig.

Danmark er i forvejen et samfund med manglende tilgang af mindre virksomheder. Vi har ikke brug for, at kreditforeningerne gør det endnu sværere både at etablere sig, at overleve og at trække sig tilbage som selvstændig.

En tredje gruppe, der er hårdt ramt, er beboere i stuelejligheder i visse distrikter i København og andre store byer. I mange tilfælde nægtes belåning af disse ejendomme simpelt hen. Det betyder, at tilfældige mennesker stavnsbindes, og at det bliver endnu mindre attraktivt at flytte til disse kvarterer. I forvejen er der tale om kvarterer, der er i fare for at udvikle sig til social slum. Kreditforeningerne er med til at accelerere denne udvikling.

Denne udvikling skal standses. De nuværende ledere af kreditforeningerne har også ansvar for samfundets udvikling. De har frivilligt påtaget sig at bestyre en del af vores fælles arv. Derfor bør ministeren tage forhandling med kreditforeningernes ledelse med henblik på, at vi kan vende tilbage til de forhold, hvor man altid inden for en rimelig sikkerhedsmargin kunne belåne en fast ejendom. Yderligere belåning kan så forudsætte enten personlig sikkerhed eller en højere rente, men basal belåning bør igen være en menneskeret.

Som sagt er det bedst, hvis forholdene kan bringes i orden ved forhandling, men hvis det ikke er tilfældet, må Folketinget lovgive. Derfor bør ministeren kunne gå til forhandlinger

ne med den sikkerhed, det giver, at Folketinget er villig til at bakke ham op, hvis lovgivning er nødvendig. Målet for de kommende forhandlinger er udstukket i den dagsorden, som hr. Kristen Touborg har foreslået, så for det tilfælde, at nogle skulle være i tvivl, skal jeg lige bekræfte, at SF agter at stemme for denne dagsorden.

Formanden:

Fru Kirsten Jacobsen i ordførerrækken.

Kirsten Jacobsen (FP):

Den historiske redegørelse, som både hr. Kristen Touborg og hr. Rahbæk Møller har givet om kreditforeningerne, synes jeg er både rigtig og på sin plads, for det er nødvendigt, at vi spørger os selv: Hvad er det egentlig for noget alt sammen?

Realkreditloven bygger jo på de principper, som både hr. Rahbæk Møller og hr. Kristen Touborg så rigtigt har gjort rede for, nemlig at skaffe billige lån mod pantsikkerhed i fast ejendom. Og hvad er det så, det er blevet til? Ja, det er, som både hr. Kristen Touborg og hr. Rahbæk Møller så rigtigt har sagt det, blevet til nogle finansielle supermarkeder, og til, at nogle overivrige mennesker har set mere på supermarkedets udvikling – både lovligt og på kanten af loven – end på at sikre, at almindelige mennesker kunne få lån i de ejendomme, som de ejede.

Da det gik galt – og det kunne alle se at det måtte – rebede man sejlene, og det var der heller ikke noget at sige til. Men man gjorde det også på en, synes jeg, ikke særlig pæn måde. For hvem var det, der kom til at betale for alle de fantasiprojekter, som ligger spredt ud over hele landet – i øvrigt også i landdistrikterne? Det var de almindelige små lånerne. Det er de gebyrforhøjelser, som vi ser. Hver evig eneste dag får jeg breve; jeg ved ikke, hvor mange meter de efterhånden fylder.

Også andre henvendelser viser, at tiden nu er blevet en anden. Og hvem er det så, der bliver ramt? Det er heller ikke de store bygherrer, som har al mulig ekspertise til rådighed, som kan forhandle med kreditforeningernes direktører, som har jurister og meget andet. Nej, det er os, de almindelige små mennesker. Næsten på samme måde, som man bliver krævet til regnskab af skattevæsenet, skal man fremlæg-